

I

(Resolutsioonid, soovitused ja arvamused)

ARVAMUSED

REGIOONIDE KOMITEE

TÄISKOGU 79. ISTUNGJÄRK 21.–22. APRILL 2009

Regioonide Komitee arvamus teemal „Linnalise liikumiskeskonna tegevuskava”

(2009/C 200/01)

REGIOONIDE KOMITEE

- väljendab kahetsust, et komisjon ei ole avaldanud oodatud linnalise liikumiskeskonna tegevuskava. See tegematajätmine võib piirata linnalise liikumiskeskonna poliitika potentsiaali;
- tervitab mitmeid ELi tasandil tehtud linnapoliitika algatusi ning ELi rahalisi vahendeid, millega on juba toetatud erinevaid linnaalgatusi. Seetõttu leiab komitee, et rohelisest raamatust tuleb edasi liikuda ja linnalise liikumiskeskonna poliitikas tuleb poliitilist ulatust laiendada;
- peab tähtsaks, et tagataks asjakohased rahastamismehhanismid ning samuti mehhanismid partnerluste tõhusa toimimise tagamiseks. Seetõttu toetab komitee mudelit, kus linnalise liikumiskeskonna kavad rakendatakse jätkusuutlike pikaajaliste avaliku sektori siseste ning avaliku ja erasektori vaheliste kokkulepete ehk liikumiskeskonna kokkulepete kaudu;
- kutsub komisjoni üles looma rahastamisvahendi, mis julgustaks linna- ja linnastupiirkondi arendama liikumiskeskonna kavasid. See rahastamisvahend peaks olema piirkondadele ja linnapiirkondadele otse kättesaadav, sõltumata liikmesriigi heakskiidust. Linnalise liikumiskeskonna kava peaks olema linna enda vastutusalas;
- kutsub Euroopa Komisjoni üles lisama protsessile lisandväärtust stiimulite, auhinnasüsteemide ja heade tavade tutvustamise rahastamise kaudu. Regioonide Komitee arvamuses teemakohase rohelise raamatu kohta soovitati sarnaselt üleeuroopalise sinise lipu süsteemile võtta kasutusele süsteem, kus auhind määratakse erinäitajate alusel madala saastetaseme ja väheste liiklusummikutega linnapiirkondadele.

Pearaportöör: Sir Albert Bore, Birminghami linnavolikogu liige (UK/PES)

Viitedokument

Euroopa Parlamendi konsulteerimistaotlus, 10. märts 2009

I POLIITILISED SOOVITUSED

REGIOONIDE KOMITEE

Peamised seisukohad

1. väljendab kahetsust, et komisjon ei ole avaldanud oodatud linnalise liikumiskeskonna tegevuskava. See tegematajätmine võib piirata linnalise liikumiskeskonna poliitika potentsiaali;

2. väljendab heameelt Euroopa Parlamendi algatuse üle avaldada omaalgatuslik raport ning otsuse üle konsulteerida Regioonide Komiteega;

3. tervitab mitmeid ELi tasandil tehtud linnapoliitika algatusi ning ELi rahalisi vahendeid, millega on juba toetatud erinevaid linnaalgatusi. Seetõttu leiab komitee, et rohelisest raamatust tuleb edasi liikuda ja linnalise liikumiskeskonna poliitikas tuleb poliitilist ulatust laiendada. Arvestades paremast ja säästvast linnade ja linnastute liikumiskeskonnast tulenevat võimalikku kasu ELi linnapiirkondade elanike elukvaliteedile, süsinikdioksiidi heitkoguste ja fossiilkütustest sõltuvuse vähenemisele ning majanduse konkurentsivõimele, on asjakohane, et EL teeks selles poliitika-valdkonnas uusi jõupingutusi. Tegevuskava peab olema ühtne ning vastavalt subsidiaarsuse põhimõttele peaks EL võtma kohaliku ja piirkondliku tasandi tegevust toetava rolli, edendades häid tavasid, vahetades kogemusi ning soodustades teadusuuringuid ja tehnoloogilist arengut;

4. tunnistab, et EL pakub juba märkimisväärset toetust linnalise liikumiskeskonnaga seotud teadusuuringutele ühistranspordi reguleerimise ja keskkonnaküsimustes. Regioonide Komitee arvamus komisjoni linnalist liikumiskeskonda käsitleva rohelise raamatu kohta rõhutati linnalise liikumiskeskonna kavade potentsiaalset pikaajalist lisandväärtust, mida on juba näha näiteks Prantsuse ja Saksa linnades. Selliseid kavasid tuleks kogu Euroopa Liidu linnades ulatuslikumalt vastu võtta, et lahendada linnas tekivate liiklusummikute ja keskkonna saastamise probleeme. Ent komitee pooldab linnade suuremat kaasatust ELi finantseeritavatesse uuringutesse linnalise liikumiskeskonna, ühistranspordi juhtimise ja keskkonnaküsimuste alal. Seda saab tagada vastavalt koostatud uurimisprogrammide abil;

5. peab tähtsaks, et tagataks asjakohased rahastamismehhanismid ning samuti mehhanismid partnerluste tõhusa toimimise tagamiseks. Seetõttu toetab komitee mudelit, kus linnalise liikumiskeskonna kavad rakendatakse jätkusuutlike pikaajaliste

avaliku sektori siseste ning avaliku ja erasektori vaheliste kokkulepete ehk liikumiskeskonna kokkulepete kaudu. Selliste liikumiskeskonna kokkulepetega peaks olema võimalik saada rahastamisvahendeid erasektorist, kohalikest, piirkondlikest ja riiklikest programmist;

6. leiab, et EL peaks tihedas koostöös Euroopa Investeeringupangaga looma uuenduslikke finantsmeetmeid, mida suunata säästva liikumiskeskonna infrastruktuuri rahastamiseks ja väikesüsinikdioksiidi heitkogusega sõidukite arendamiseks investeerimiseks. Kuigi praeguseks tehtud algatused on positiivsed, on vaja muutust, et jõuda üksikutest näidisprojektidest kogu ELi hõlmavate projektideni. Liikumiskeskonna kokkulepped soodustaksid tugevate liitude loomist sidusrühmade vahel, kes on nii suutelised kandma riski säästva transpordi ulatusliku infrastruktuuri väljaarendamiseks laenatud märkimisväärselt suurte laenusummade osas;

7. toetab Euroopa Parlamendi raporti projektis esitatud soovitusi, et aastate 2014–2020 finantsperspektiivi raames uuritaks võimalust luua Euroopa rahastamisvahend, mille abil oleks võimalik kaasrahastada:

— linnade ja linnastute liikluskavasid (linnalise liikumiskeskonna kavasid) ning

— investeeringuid linnade ja linnastute liikumiskeskonda, mis vastab ELi keskkonna- ja sotsiaal-majanduslikele eesmärkidele;

8. kutsub komisjoni üles looma rahastamisvahendi, mis julgustaks linna- ja linnastupiirkondi arendama liikumiskeskonna kavasid. See rahastamisvahend peaks olema piirkondadele ja linnapiirkondadele otse kättesaadav, sõltumata liikmesriigi heakskiidust. Linnalise liikumiskeskonna kava peaks olema linna enda vastutusalas. Kohalikul ja piirkondlikul tasandil sõltuvad projektid sageli avaliku ja erasektori investeeringute õigest kombinatsioonist. EL võib aidata seda saavutada;

9. kutsub Euroopa Komisjoni üles lisama protsessile lisandväärtust stiimulite, auhinnasüsteemide ja heade tavade tutvustamise rahastamise kaudu. Regioonide Komitee arvamus rohelise raamatu kohta soovitati sarnaselt üleeuroopalise sinise lipu süsteemile võtta kasutusele süsteem, kus auhind määratakse erinäitajate alusel madala saastetaseme ja väheste liiklusummikutega linnapiirkondadele;

Üldised märkused

10. tõhusad, toimivad ja säästvad linnatranspordi süsteemid aitavad märkimisväärselt suurendada linnade, piirkondade ja kogu Euroopa Liidu konkurentsivõimet. Kuigi subsidiaarsuse põhimõtte rakendamine tähendab, et selliste süsteemide väljatöötamine on kohalike ja piirkondlike omavalituste vastutusallas, on Euroopa Liidu ülesanne levitada häid tavaid, edendada ühist õppimist, kiirendada tehnoloogiasiiret ning tagada kasutatud tehnoloogiate vastavust sel määral, mis on vajalik sõidukite vaba liikumise soodustamiseks liikmesriikide vahel;

11. kuna globaalne majanduslangus süveneb ja Euroopa ettevõtetel on probleeme turuosa säilitamisega üha suurema konkurentsi maailmaturgudel, peab EL näitama eeskujuna ja tegema oma osa selle tagamisel, et inimeste ja kaupade liikumiseks vajalik linnainfrastruktuuri kvaliteet annab Euroopa ettevõtetele eelise globaalsete konkurentide ees, mitte ei õõnesta nende konkurentsivõimet. Seetõttu on äärmiselt tähtis, et linnalise liikumiskeskonna algatus, mille tulemusel avaldati 2007. aasta septembris roheline raamat, liiguks edasi ning et EL otsustaks võtta konkreetseid meetmeid selle tegevuskava edendamiseks;

Soovitused Euroopa Parlamendi raporti projekti kohta

Linna liikumiskeskonda käsitleva teadustegevuse ja innovatsiooni kiirendamine Euroopas

12. toetab linna liikumiskeskonda puudutavate andmebaaside ja statistika viivitamatut läbivaatamist, hindamist ja ühtlustamist, et kaaluda nende ajakohastamise vajadust;

13. toetab linna liikumiskeskonda käsitleva Euroopa internetiportaali ja -foorumi viivitamatut avamist, et hõlbustada teabe, heade tavade ja innovatsiooni, eeskätt keskkonnahoidlike transpordiliikide alaste kogemuste vahetamist ja levitamist;

14. toetab ettepanekut hakata välja andma Euroopa aastaauhinna, et tõsta esile silmapaistvaid ja järgimist vääriivaid transpordialgatusi ja -projekte, aga soovib, et seda tehtaks üleeuroopalise sinise lipu süsteemile sarnaneva süsteemi kasutuselevõtu raames, kus auhind määratakse erinäitajate alusel madala keskkonnasaaste taseme ja väheste liiklusummikutega linnapiirkondadele;

15. toetab uue CIVITASE algatuse väljatöötamist, aga soovib CIVITASE projektide raames loodud õppimise ja innovatsiooni laialdase kasutuse edendamise mehhanismid üle vaadata ja neid võimalusel parandada;

16. toetab põhimõtteliselt arukaid transpordisüsteeme käsitlevate teadus- ja arendustegevuse programmide rahastamise suurendamist, aga tunnistab, et süsteemide integreerimise ja koostalituse eesmärkide realiseerimine kujutab endast märkimisväärset väljakutset;

Eri transpordiliikide optimeerimise toetamine: linnaruumis säästva liikumiskeskonna arengu soodustamine ELi lisandväärtusega

17. toetab tugevalt terviklikke säästva linnatranspordi kavasad (linna liikumiskeskonna edendamise kavad), aga võttes arvesse võimalikke subsidiaarsuse küsimusi, märgib, et kuigi ELil on teatud roll selliste kavade koostamise stimuleerimisel heade tavade edendamise vaimus, on kavade loomise otsus laiemate tööle sõitmise piirkondade hõlmamiseks asjaomaste linnade ja piirkondade teha;

18. toetab jõuliselt ettepanekut seada Euroopa rahastamise ja kaasrahastamise tingimuseks liikumiskeskonna edendamise tervikava olemasolu, mis aitab ELi poolt veelgi enam neid kavasad stimuleerida;

19. toetab igati, et töötatakse välja Euroopa Liidu stimuleeriva finantseerimise suunised olemasolevate regionaalpoliitiliste vahendite raames tehtavate koordineeritud riiklike ja piirkondlike investeeringute, tööde ja projektide jaoks seoses linnatranspordiga, kui need investeeringud vastavad ELi ökoloogilistele ja sotsiaal-majanduslikele eesmärkidele, sh eesmärgile saavutada koostalitlusvõime kõigi transpordiliikide vahel. Samuti toetab komitee soovitusi, et aastate 2014–2020 finantsperspektiivi raames loodaks Euroopa rahastamisvahend, mille abil oleks võimalik kaasrahastada linnalise liikumiskeskonna kavasad, rahastades mitte projekte, vaid tulemusi, mis vastavad ELi keskkonna- ja sotsiaal-majanduslikele eesmärkidele, ning kutsub üles uurima võimalust pakkuda varasemat rahastamist väikesemahulistele katsealgatustele. Samuti soovib komitee otsida ambitsioonikamaid vahendeid, tagamaks linnalise liikumiskeskonna kavade loomise toetuseks ulatuslik rahastamine, millele seatakse tingimuseks pikaajaliste avaliku sektori siseste või avaliku ja erasektori vaheliste linnalise liikumiskeskonna kokkulepete olemasolu, kusjuures kokkulepped saaksid rahastamisvahendeid erasektorist, kohalikest, piirkondlikest ja riiklikest programmist;

20. tervitab ühtse sõidutasu (sh kiipkaardid) kogemuste uurimist ning julgustab uurima ka eri transpordiliikidest teavitamist ELi linnastutes, samuti kutsub üles uurima ka nimetatud kaartide koostalitlusvõimet, nii et tulevikus saaksid need sisaldada pileteid, mis kehtivad mitmes ELi suurlinnapiirkonnas;

21. toetab komisjonile esitatud üleskutset koostada aruanne linnaliikluse maksustamise, asjakohaste suuniste koostamise võimaluse ning suurlinna ja kesklinna juurdepääsu eest võetavate teemaksude kohta. Kuigi sellise ettevõtmisega kaasnevad märkimisväärsed probleemid, toob see ka suurt kasu, eelkõige ühtsete linnalise liikumiskeskonna kavade soodustamisel ja sammuna eri transpordiliikides kasutatava sama maksesüsteemi suunas;

Linnatransport kui Euroopa tööstus- ja tehnoloogiasektor, mida tuleb võtta arvesse Lissaboni strateegia ja Euroopa majanduse elavdamise kava raames

22. toetab jõuliselt soovitusi töötada välja Euroopa algatus, et standardida ja sertifitseerida materjalid, pidades silmas ohutust, mugavust (müra, vibratsioon jne), võrkude koostalitlusvõimet, liikumispuudega inimeste juurdepääsu, keskkonnahoidlikke transpordiliike ja süsinikdioksiidi heitkoguste mõttes ökoloogiliselt puhtaid sõidukeid;

23. toetab tugevalt soovitusi eraldada oluline osa Euroopa majanduse elavdamise kavast tulenevatest vahenditest selleks, et rahastada investeeringuid ja selliseid töid linnatranspordi valdkonnas, mis on alles pooleli ja kohe rahastatavad, tingimusel, et need investeeringud on kooskõlas ELi keskkonna- ja sotsiaal-majanduslike eesmärkidega;

Parem kooskõla ELi teiste poliitikavaldkondadega

24. kutsub Euroopa Komisjoni üles edendama suuremat kooskõla kohalikul tasandil teiste ELi poliitikavaldkondadega, nagu keskkonna-, säästva linnaarengu, reisijate ja kauba väljaspool linna toimuva transpordi-, kliimamuutuste ja regionaalpoliitika;

25. kutsub taas üles looma ELi tasandi mehhanismi, mille kaudu anda tagasisidet linnalise liikumiskeskonna kavade rakendamisel saavutatud tulemuste kohta, et anda eeskuju teistele linnadele. Seda protsessi tuleks alustada ELi rahastatud võrdlusuuringuga, milles uuritaks linnu kogu ELis ning nende lähenemisviise liikluse vähendamisele, keskkonnavalastele parandustele ja säästvatemate transpordiliikide, sh mootorita liiklusvahendite pakkumisele.

Brüssel, 21. aprill 2009

Regioonide Komitee
president
Luc VAN DEN BRANDE